

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 4Csp/44/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209789
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8223209789.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2

SpisovaZnacka

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpenej: Mgr. Matúš Macko, advokát so sídlom Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777 proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadost'učinenie, takto

r o z h o d o l :

2

SpisovaZnacka

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 503 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni p r i z á v a nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

7

1. Žalobou doručenou súdu 24.8.2023 sa žalobkyňa domáhala od žalovaného zaplata sumy 503 eur predstavujúcej primerané finančné zadosťučinenie a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnila tým, že v konaní, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 1Csp/111/2019 o zaplata 140 eur s príslušenstvom (úrok z omeškania, poplatky za upomienky, zmluvná pokuta), bola ako žalovaná v postavení spotrebiteľa. Aktívnu obranou spotrebiteľských práv dosiahla v konaní úspech, keď súd žalobu žalobcu (v tomto konaní žalovaný) rozsudkom sp. zn. 1Csp/111/2019 zo dňa 26.06.2020, v celom rozsahu zamietol. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25.08.2020. Za porušenie spotrebiteľských práv judikovaných označeným súdnym rozhodnutím si uplatnila satisfakciu v podobe primeraného zadosťučinenia z dôvodu, že svoje práva musela brániť v základom konaní. Ďalej žalobu odôvodnila tým, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Výšku žiadaného zadosťučinenia odôvodňoval skutočnosťou, že zo strany žalovaného došlo k viacnásobnému porušeniu spotrebiteľských práv. Na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, z XX.XX.XXXX, jej bol poskytnutý úver vo výške 500 eur, pričom ku dňu podania žaloby mala uhradené splátky vo výške 500 eur. Žalovaný sa žalobou zo dňa 18.12.2019 domáhal zaplata odplaty vo výške 140 eur, zmluvnej pokuty vo výške 33 eur a poplatkov za upomienky vo výške 330 Eur a príslušenstvom spolu 503 eur s príslušenstvom. Žalovaný konal v rozpore so zákonom, konkrétne s § 54a OZ, keď od nej vymáhal plnenie na ktoré nemal nárok a navyše na tento účel chcel zneužiť súdnu moc.

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 12.9.2023. Uviedol, že má vedomosť a rešpektuje rozhodnutie vydané v konaní vedenom Okresným súdom D., pod sp. zn. 11Csp/111/2019. Má za to, že rozsudok Okresného súdu Bardejov má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Žalovaný považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu prípadne priznanie náhrady finančného zadosťučinenia za neprimerané. Priznanie žalobkyne požadovaných finančných prostriedkov by prichádzalo do úvahy v tých prípadoch, keď porušenie práva už nie je možné napraviť inak. Toto však nepredstavuje daný prípad. Za spornú považuje žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia. Žalobca nijako relevantne neodôvodnil výšku požadovaného finančného zadosťučinenia, ktoré určite nie je primerané a čo teda považuje za primeranosť. Na základe uvedeného žiadal žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania.

4. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie na deň 11.12.2023. Na nariadené pojednávanie sa nedostavil žalovaný, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil podaním doručeným súdu dňa 7.12.2023 s tým, že súhlasil s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti. Súd postupom podľa § 180 CSP prejednal vec v neprítomnosti žalovaného.

5. Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, jej prílohami, rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp.zn. 1Csp/111/2019 zo dňa 26.6.2020, vyjadrením žalovaného na č.l. 27-31, úradným záznamom na č.l. 40 a ďalším obsahom spisu, pričom zistil nasledovné:

6. Rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1Csp/111/2019 súd zamietol žalobu spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o. (v tomto konaní sp. 4Csp/44/2023 v postavení žalovaného) proti žalovanej A. B. (v tomto konaní sp. 4Csp/44/2023 v postavení žalobkyne) o zaplata sumy 140 eur, upomienok v sume 330 eur, zmluvnej pokuty 33 eur a úrokov vo výške 46 % ročne zo sumy 500,- eur od 18.12.2016 do 23.6.2016, zo sumy 413,- eur od 24.6.2016 do 19.5.2016, zo sumy 326,- eur od 20.5.2016 do 20.6.2016, zo sumy 239,- eur od 21.6.2016 do 22.7.2016, zo sumy 152,- eur od 23.7.2016 do 23.8.2016, zo sumy 65,- eur od 24.8.2016 do 22.9.2016. V odôvodnení súd okrem iného uviedol: „ 9. Žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník uzatvorili dňa 18.12.2015 zmluvu o úvere (ďalej len „Zmluva“), predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanej vo výške 500,- Eur, za ktorý sa žalovaná zaviazala zaplatiť odplatu a úrok vo výške 370,- Eur. Žalovaná sa zaviazala splatiť celkovú čiastku 870 Eur do 18.12.2016 (bod 3).

V Zmluve je uvedená pri odplate suma 140 Eur za úver, hodnota RPMN 28 %. Úrok je dojednaný vo výške 46 %, čo predstavuje sumu 230,- Eur (bod 3). Zmluva obsahuje údaj o RPMN 28 %, priemernú hodnotu RPNM 23,66 %. Podľa zmluvy ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku v lehote dohodnutej v zmluve, je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu 33,- Eur a za každú zaslanú upomienku sumu 30 eur a to do 5 dní odo dňa doručenia písomnej výzvy na úhradu. Žalovaná na zmluvu nezaplatila žiadnu sumu. Z predložených dôkazov nie je zrejmé, kedy a ako žalobca upomínal žalovanú na zaplatenie dlhu, za čo mal byť účtovaný poplatok. Žalovaná uhradila na úver sumu 500 eur. - odôvodnenie 12.: „V tomto prípade zistená priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov bánk a pobočiek zahraničných bánk pre jednotlivé typy novoposkytnutých spotrebiteľských úverov je vo výške 18,79 %, teda odplata nesmie prevýšiť 37,58 %. ... 39. Súd vyhodnotil úver poskytnutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako bezúročný a bez poplatkov, keďže zmluva neobsahovala všetky obligatórne náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 písm. b) a k) zákona o spotrebiteľských úveroch. 40. V nadväznosti na uvedené súd konštatuje, že zmluva bola uzavretá prostredníctvom finančného agenta A. E. zapísaného v registri finančných agentov a finančných poradcov vedenom NBS pod reg. č. XXXXXX. Pokiaľ ide o obligatórne údaje, ktoré zmluva čo do označenia finančného agenta musí obsahovať, tieto v zmluve implikované neboli. V zmluve totiž nie je uvedené celé jeho miesto podnikania (chýba ulica a popisné číslo) ani identifikačné číslo, preto údaje vyžadované § 9 ods. 2 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch vo vzťahu ku konajúcemu finančnému agentovi nie sú úplné. V zmluve tiež nie sú uvedené všetky predpoklady použité na výpočet RPMN, keďže zmluva obsahuje len odkaz na to, že RPMN je vypočítaná v zmysle zákona a podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru. Nemožno opomenúť, že v týchto Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru je napr. uvedené, že medzi predpoklady pre výpočet RPMN nepatrí úrok (viď bod 06 Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru), čo je v rozpore s v tom čase platnou právnou úpravou obsiahnutou v § 19 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch (vrátane prílohy č. 2 k zákonu). Z tohto dôvodu zmluva neobsahuje nevyhnutnú náležitosť obsiahnutú v § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch. Zároveň je nutné konštatovať, že výška odplaty (celková) je v zmluve dojednaná v rozpore s cit. ust. § 53 ods. 6 OZ a cit. ust. Nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z. (§ 1, § 1a) a teda v zmluve je uvedený údaj odporujúci zákonu a teda túto časť dojednania v zmluve nemožno považovať za platnú (§ 39 OZ v spojení s § 41 OZ). Preto má súd zato, že v zmluve absentuje aj údaj žiadaný podľa § 9 ods. 2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z., ako aj údaj podľa písm. c) cit. ust.. 41. Vzhľadom na to, že zmluva neobsahuje potrebné náležitosti, s ich absenciou zákon spája právne následky spočívajúce v bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Preto žalobca nemá nárok na úrok za úver v sadzbe 46 % ročne, ani na odplatu v sume 140,- Eur, ktorá predstavuje druh poplatku za poskytnutie úveru. Rovnako nemá nárok ani na poplatky za upomienky v celkovej sume 330,- Eur. Uplatnenie tohto nároku žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal. Nepreukázal ani len vystavenie a zaslanie akejkoľvek upomienky žalovanej, nieto ich doručenie, okrem výzvy, ktorú predložila žalovaná, pričom suma poplatku na upomienku určite nezohľadňuje reálne náklady žalobcu na uvedené. Navyiac v prípade poplatku tohto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie a predmetný poplatok predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je tak možné považovať za neprijateľnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka, ktorá je v zmysle § 53 ods. 5 neplatnou zmluvnou podmienkou. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Brandenbure (D. F.) z 21. júna 2006 č. k. 7 U 17/06, v ktorom sa uvádza, že už také poplatky ako poplatky za vydanie náhradnej kreditnej karty, vystavenie kvitancie v predpísanej forme, skúmanie a preverovanie pomerov a upomienky sú neprijateľné. 42. Súd zamietol časť žaloby, ktorou žalobca požadoval zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 33 Eur, nakoľko nebolo preukázané nesplnenie záväzku v lehote dohodnutej splatnosti celého dlhu dňa 18.12.2016 (úroky žiadané len do 22.9.2016). Navyiac nedojednanú individuálne, keďže je vopred predtlačená bez možnosti spotrebiteľom meniť jej obsah (uvedené vyplýva aj úradnej činnosti súdu a posudzovania obdobných zmlúv žalobcu v iných veciach súdom, čo svedčí o formulárovej zmluve bez možnosti zmeny, úpravy jej obsahu spotrebiteľom). Navyše dohodnutá zmluvná pokuta vôbec nediferencuje prípady krátkodobého omeškania spotrebiteľa po dobu niekoľkých dní a prípadného dlhšieho omeškania po vzniku splatnosti jeho záväzku a z tohto dôvodu sa jej dojednanie javí aj ako rozporné s dobrými mravmi v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. 43. S ohľadom na uvedené súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto súd nemohol akceptovať argumentáciu žalobcu udávanú v žalobe a jeho podaniach, ktorá je navyiac v rozpore s cit. ust. právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. 44. Navyiac, čo sa týka uplatnenej námietky premlčania nároku, k uvedenému súd udáva, že : 1/ žalovaná tvrdí a preukazuje predloženou výzvou žalobcu na úhradu zo dňa 28.9.2016, že došlo k predčasnemu

zosplatneniu celého dlhu k tomuto dňu; 2/ aj žalobca v žalobe tvrdí, že žalovaná neplnila riadne a včas svoj záväzok podľa zmluvy, stratila výhodu splátok a vyzval ju na úhradu dlhu. Až následným podaním sa žalobca odvoláva na dojednaný termín konečnej splatnosti dlhu. 3/ súdu nebol predložený dôkaz o tom, že medzi stranami bola podpísaná dohoda o splácaní dlhu v splátkach, avšak vzhľadom na podanie - výzvu žalobcu zo dňa 28.9.2016 tomuto možno prisvedčiť a tým aj skutočnosti, že došlo k predčasnému zosplatneniu dlhu k 28.9.2016, čím by tým pádom bola žaloba doručená súdu dňa 18.12.2019 podaná po uplynutí 3- ročnej premlčacej doby podľa ust. § 101 OZ počítanej odo dňa 28.9.2016. Čo by bolo ďalším dôvodom zamietnutia žaloby.“

7. Podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

8. Súd poukazuje na interpretačné pravidlo obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/45/2012 zo dňa 24.06.2013, podľa ktorého pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa. Preto v predmetnom prípade právoplatným ukončením konania vo veci sp. zn. 5Csp/122/2018, bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie. (viď tiež uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 12Co/63/2019-113 zo dňa 07.11.2019).

9. Súd odkazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.01.2019, v ktorom tento súd v bode 18. odôvodnenia (odvolávajúc sa na svoje skoršie rozhodnutie vo veci sp. zn. 6Cdo/389/2015) konštatoval: „Pod úspešným uplatnením práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétnej vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.“

10. Aj použitím doslovného gramatického výkladu vo vzťahu k vyslovenému právnomu názoru Najvyššieho súdu SR súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené predpoklady pre uplatnenie práva žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie. Totiž pojem „judikovať“ neznamená vysloviť právny záver len vo výroku rozhodnutia a dokonca neznamená len „ratio decidendi“, teda nosný dôvod rozhodnutia, ale za judikovanie je potrebné považovať aj „obiter dictum“, teda marginálne závery rozhodnutia súdu. Je nepochybné, že v základnom konaní sp. zn. 1Csp/111/2019 súd zamietol žalobu, ktorou spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. žiadala zaplatenie sumy 140 eur, upomienok v sume 330 eur, zmluvnej pokuty 33 eur a úrokov vo výške 46 % ročne zo sumy 500,- eur od 18.12.2016 do 23.6.2016, zo sumy 413,- eur od 24.6.2016 do 19.5.2016, zo sumy 326,- eur od 20.5.2016 do 20.6.2016, zo sumy 239,- eur od 21.6.2016 do 22.7.2016, zo sumy 152,- eur od 23.7.2016 do 23.8.2016, zo sumy 65,- eur od 24.8.2016 do 22.9.2016.

11. Z uvedeného rozhodnutia nemožno vyvodiť iný záver než ten, že žalobkyňa bola v postavení žalovanej ako spotrebiteľa v pôvodnom konaní voči žalovanému (dodávateľovi) úspešnou. Preto sú splnené predpoklady podľa tretej vety § 3 ods. 5 zákona š. 250/2007 Z. z.

12. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o

existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

13. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť odporcu alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva „odradzujúci“). Inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. Sankcie za diskriminačné správanie musia byť „účinné, primerané a odradzujúce“ (k tomu pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/101/2017 zo dňa 7.12.2017).

14. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak to urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku.

15. Súd mal preukázať, že žalobkyňa bola v základnom konaní v procesnom postavení žalovaného úspešnou. Vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku vo veci sp. zn. 1Csp/111/2019 žalovaný žiadal priznať nároky, ktoré mu vzhľadom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť, ako aj premlčanosť nárokov boli súdom zamietnuté. Niet teda pochybností o tom, že žalobkyňa ako spotrebiteľka bola nútenou brániť sa v základnom konaní a bola v tomto základnom konaní úspešná, čím došlo k naplneniu dikcie tretej vety § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa.

16. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je v zákone explicitne definovaná, ale je ponechaná na úvahu súdu, ktorý vyhodnocuje jej primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

17. Súd žalobkyni priznal titulom primeraného finančného zadosťučinenia spolu sumu 503 eur. V tejto súvislosti mal na pamäti satisfakčnú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia. Podľa názoru súdu práve táto suma dostatočne kompenzuje vzniknutú ujmu žalobkyni, ktorej bolo zasiahnuté ako do majetkovej sféry, ale aj skutočnosťou, že bola nútenou sa brániť v konaní a bol narušený nielen jej bežný život.

18. Súd vzal zreteľ aj na sankčnú a odradzujúcu zložku primeraného finančného zadosťučinenia, pričom aj z tohto pohľadu sa suma priznaná žalobkyni javí ako primeraná. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ktorá nemôže byť svojvoľná, je potrebné vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobkyne ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétne výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti. Odôvodnenie priznanej výšky musí byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/24/2020 zo dňa 18.08.2020).

19. V danom prípade súd zohľadnil závažnosť porušenia práv, keď zmluva medzi žalobkyňou a žalovaným neobsahovala náležitosti v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 písm. b) a k) zákona o spotrebiteľských úveroch, požadovaný nárok žalovaného bol premlčaný, zmluva obsahovala podľa odôvodnenia súdu v základnom konaní obsahovala neprijateľné ustanovenia o požadovaní poplatkov za upomienky ak, ako aj rozpornosť ustanovenia o zmluvnej pokute s dobrými mravmi.

20. Keďže zákon okrem primeranosti nestanovuje žiadne konkrétne kritériá, ktoré by spotrebiteľ mal tvrdiť a dokazovať, neobstojí tvrdenie žalovaného o nedostatočnom odôvodnení výšky požadovaného zadosťučinenia žalobkyňou. Žalobkyňa v žalobe logicky a dostatočne odôvodnila výšku požadovaného zadosťučinenia, keď uviedla, že odvodzuje ju od sumy, o ktorú sa na jej úkor mienil žalovaný bezdôvodne obohatiť. Úvaha zvolená žalobkyňou pritom má svoju logiku vo vzťahu k preventívnej a odradzujúcej funkcii primeraného finančného zadosťučinenia, nakoľko odradiť dodávateľa od recidívy predsa môže práve jeho uvedenie si, že čím vyššiu sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať, tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť. Preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby boli dodržiavané náležitosti zmlúv a aby sa žalovaný v budúcnosti nedomáhal na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške môže byť práve v takom prípade naplnený. Súd teda v okolnostiach veci za primeranú sumu zadosťučinenia považoval sumu 503 Eur (primeraná vo vzťahu k časti požadovaného nároku žalovaným v základnom konaní (330 eur za upomienky, 33 eur za zmluvnú pokutu a 140 eur neoprávnený nárok pre bezúročnosť a bezpoplatkovosť, resp. pre premlčanie).

21. Súd obranu žalovaného v spore nepovažoval za dôvodnú. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie v sume, ktorá nebude len symbolická, keďže symbolická suma nemá dostatočný ani sankčný, ani odradzujúci charakter. Podľa názoru súdu pri opodstatnených nárokoch spotrebiteľov nestačí len strohé konštatovanie súdu o porušení práv vyslovením napríklad neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo vydaním bezdôvodného obohatenia, ale je potrebné tento proces zavŕšiť priznaním aj finančnej kompenzácie odrážajúcej ujmu, ktorú spotrebiteľ utrpel pri súdnej a inej konfrontácii s dodávateľom a odradzujúcej dodávateľa od opakovania svojho konania. K nedôvodnosti obrany žalovaného a k námietke nedostatočného zdôvodnenia požadovanej výšky finančného zadosťučinenia súd poukazuje tiež na závery súdnej praxe, cit. „Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Spotrebiteľ, teda žalobkyňa, nie je povinná preukázať ujmu, ktorá jej vznikla, pretože zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie už vtedy, keď k porušeniu práva alebo povinnosti dôjde“ (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.20CoCsp/31/2021 a ďalšie).

22. V súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č.250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená ujma nevyžaduje (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“

23. Súd tak za primerané finančné zadosťučinenie na odčinenie všetkých útrap a dôsledkov u žalobkyne a na druhej strane na efektívne odradenie žalovaného od opakovania takých postupov považuje sumu 503 eur. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochyb o tom, že požadovanie nedôvodných poplatkov, zmluvných pokút zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobkyňa bola vystavená riziku absolútne neprimeraného peňažného plnenia, čo malo negatívny dopad na život žalobkyne. Všetky tieto skutočnosti súd zohľadnil pri svojom rozhodnutí. Zohľadnil primerane aj rozhodovacie prax súdov majúci na pamäti zásadu predvídateľnosti súdneho rozhodovania, samozrejme, pri zohľadnení faktu, že každá vec vo svojich konkrétnych skutkových okolnostiach môže byť odlišná a že paušalizovanie toho, čo je v konkrétnom prípade „primerané“ nie je možné. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu,

respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadostučinenie nebolo by tu na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona. Preto súd priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 503 eur.

24. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP. Súd vychádzal zo zásady úspechu zakotvenej v § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorej súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci. Žalobkyňa bola úspešnou v konaní, keďže jej súd priznal nárok, ktorý závisel od úvahy súdu. Súd teda rozhodol, že žalobkyňa má voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy. O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

2

SpisovaZnacka

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní

došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.